

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Karla Šimky a soudkyň JUDr. Miluše Doškové a Mgr. Lenky Bahýľové v právní věci žalobců: a) F. K., b) S. K., oba zast. Mgr. Petrem Václavkem, advokátem se sídlem Opletalova 25, Praha 1, proti žalované: **Komise pro rozhodování ve věcech pobytu cizinců**, se sídlem nám. Hrdinů 1634/3, Praha 4, proti rozhodnutím žalované ze dne 26. 9. 2019, č. j. MV-119673-4/SO-2019 a č. j. MV-119668-4/SO-2019, v řízení o kasačních stížnostech žalobců proti rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 18. 2. 2021, č. j. 30 A 95/2019 - 65,

t a k t o :

- I. Rozsudek Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 18. 2. 2021, č. j. 30 A 95/2019 – 65, **se ruší**.
- II. Rozhodnutí Komise pro rozhodování ve věcech pobytu cizinců ze dne 26. 9. 2019, č. j. MV-119673-4/SO-2019 a č. j. MV-119668-4/SO-2019, **se ruší** a věci **se vrací** žalované k dalšímu řízení.
- III. Žalovaná **je povinna** zaplatit žalobcům na náhradě nákladů řízení o žalobách a o kasačních stížnostech 35 093,80 Kč k rukám jejich zástupce Mgr. Petra Václavka, advokáta, do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

[1] Krajský soud v Hradci Králové (dále jen „krajský soud“) svým rozsudkem ze dne 18. 2. 2021, č. j. 30 A 95/2019 - 65, zamítl žaloby žalobců proti rozhodnutím žalované ze

dne 26. 9. 2019, č. j. MV-119673-4/SO-2019 a č. j. MV-119668-4/SO-2019. Žalovaná těmito rozhodnutími zamítla odvolání žalobců a potvrdila rozhodnutí Ministerstva vnitra (dále jen „ministerstvo“) ze dne 16. 7. 2019, č. j. OAM-1842-18/PP-2019, a č. j. OAM-1840-18/PP-2019, kterými byly zamítnuty žádosti žalobců o vydání povolení k přechodnému pobytu na území České republiky a současně jim byla stanovena lhůta k vycestování z území České republiky.

[2] Krajský soud v odůvodnění rozhodnutí dospěl k závěru, že žalobce nelze považovat za rodinné příslušníky občana Evropské unie ve smyslu § 15a zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů (dále jen „zákon o pobytu cizinců“). Konkrétně podmínky § 15a odst. 1 písm. b) zákona o pobytu cizinců žalobci nesplňují, protože syn žalobců (občan EU) není mladší 21 let. Ustanovení § 15a odst. 1 písm. d) zákona o pobytu cizinců nebylo možno aplikovat, neboť nebylo prokázáno, že by byli žalobci na synovi skutečně závislí. Nemožnost vykonávat výdělečnou činnost z důvodu neoprávněného pobytu vyhodnotily správní orgány správně jako dočasnou, přičemž tato by odpadla, pokud by bylo žalobcům uděleno povolení k pobytu. Pak by mohli žalobci znovu podnikat, čímž by však odpadl důvod pro udělení přechodného pobytu a podmínky daného ustanovení by tedy žalobci přestali splňovat. Krajský soud uvedl, že § 15a odst. 2 písm. a) bod 1 zákona o pobytu cizinců není v případě žalobců vůbec aplikovatelný, neboť jsou jako rodiče se synem v ryze rodinném vztahu, na nějž dopadá pouze odstavec 1.

[3] Podle krajského soudu zjistily správní orgány skutkový stav dostatečně. Vycházely přitom především z protokolů o výsledku žalobců pořízených v jejich řízení o správním vyhoštění o rok dříve a z protokolu o výsledku syna pořízeného měsíc před vydáním rozhodnutí. Z nich plynou všechny relevantní skutečnosti pro posouzení výše uvedených ustanovení, přičemž skutečnosti ohledně společné domácnosti ve smyslu § 15a odst. 2 písm. a) bod 1 zákona o pobytu cizinců nebylo ze shora uvedených důvodů potřeba zjišťovat. Další výsledky žalobců byly proto správně shledány nadbytečnými.

[4] V neposlední řadě krajský soud přisvědčil žalované, že ze zákona o pobytu cizinců neplyne povinnost správních orgánů zkoumat přiměřenost dopadů rozhodnutí o zamítnutí žádosti o přechodný pobyt do soukromého a rodinného života žadatelů. S ohledem na čl. 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (dále jen „EÚLP“) se však správní orgány musí s případnou námitkou nepřiměřeného zásahu do soukromého a rodinného života žadatelů vypořádat. Protože žadatelé v projednávaném případě žádnou takovou námitku nevznесли, nelze správním orgánům vytýkat, že se touto otázkou nezabývaly.

II. Kasační stížnost žalobců a vyjádření žalované

[5] Žalobce a) a žalobkyně b) [dále jen „stěžovatel a)“ a „stěžovatelka b)“, případně „stěžovatelé“] podali proti rozsudku krajského soudu kasační stížnost z důvodů podle § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) s. ř. s.

pokračování

[6] Stěžovatelé namítají, že jsou rodinnými příslušníky občana Evropské unie (svého syna) ve smyslu § 15a zákona o pobytu cizinců. Nenaplnění podmínek § 15a odst. 1 písm. b) zákona o pobytu cizinců, konkrétně překročení věkové hranice 21 let u občana EU, zhodnotily správní orgány i krajský soud formalisticky. Syn stěžovatelů překročil tuto hranici pouze o 15 dní. Krajský soud blíže nezdůvodnil, proč se přiklonil k formalistickému výkladu správních orgánů a ne ke stěžovateli zastávanému výkladu zdůrazňující smysl a účel dané úpravy, tedy zachování silných rodinných vztahů.

[7] Dle svého názoru stěžovatelé naplnili i podmínky § 15a odst. 1 písm. d) zákona o pobytu cizinců, neboť jsou na svém synovi závislí z důvodu uspokojování svých základních potřeb. Stěžovatelé se snažili svou závislost na synovi prokázat svými výsledky, ty však správní orgány neprovedly, do spisu pouze založily kopie protokolů z jejich výsledků provedených o rok dříve v řízení o správním vyhoštění a protokolu z výsledku jejich syna provedeného dne 19. 6. 2019, který nebylo možno považovat za aktuální (zejména v souvislosti s velmi mladým věkem syna). Správní orgány tak nezjistily skutečný stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, přičemž krajský soud tomuto postupu přisvědčil.

[8] Stěžovatelé se dále považují za rodinné příslušníky ve smyslu § 15a odst. 2 písm. a) bod 1 zákona o pobytu cizinců. Mají za to, že pokud u cizince není konstatováno příbuzenství podle § 15a odst. 1 zákona o pobytu cizinců, mohou se dovolávat příbuzenství podle odstavce 2. Nepovažují za správný názor krajského soudu, který aproboval názor správních orgánů, že stěžovatelé jsou rodiči občana EU, proto jsou rodinnými příslušníky občana EU v odstavci 1, takže nemohou spadat pod odstavec 2. Uvedený závěr však činí napadený rozsudek vnitřně rozporným, neboť krajský soud zároveň konstatuje, že stěžovatelé nejsou rodinnými příslušníky podle žádného ustanovení § 15a odst. 1 zákona o pobytu cizinců, protože dospěl k závěru, že nenaplnují podmínky písm. b) a d). S ohledem na nesprávné právní posouzení uvedené otázky správní orgány nezkoumaly otázku společné domácnosti stěžovatelů a jejich syna před vstupem na území ČR. Stěžovatelé navrhovali k uvedenému svůj výsledek. Ten nebyl uskutečněn pro nadbytečnost, ač tato nadbytečnost nebyla stěžovatelům správními orgány nijak vysvětlena. Krajský soud uvedený postup nenapravil. Odepření možnosti vyjádřit se pak dle stěžovatelů nelze „zhojit“ konstatováním krajského soudu, že byli v řízení právně zastoupeni a mohli se prostřednictvím svého zástupce jakkoliv vyjádřit. Možnost osobního vyjádření nemůže být písemnou formou zcela nahrazena. Navíc stěžovatelé prostřednictvím svého advokáta uvedené výsledky navrhovali.

[9] V neposlední řadě nebylo stěžovatelům umožněno vyjádřit se k zásahu do jejich soukromého a rodinného života, neboť jim bylo odepřeno provedení výsledku. Správní orgány přitom nenaplnily svou zjišťovací povinnost ani např. pobytovou kontrolou či výsledkem dalších zúčastněných osob. Stěžovatelé odkazují na judikaturu Nejvyššího správního soudu, z níž plyne, že pokud jsou zkoumány zásahy rozhodnutí do soukromého a rodinného života cizince, je rozhodný stav v době vydání rozhodnutí a žalovaná má povinnost vyhledávat a opatřovat si v tomto směru důkazy z vlastní iniciativy. Uvedené platí i vzhledem k věku „vazební“ osoby, jakož i dalších členů rodiny, protože lze očekávat větší dynamiku změn.

[10] Stěžovatelé poukazují na skutečnost, že s neudělením pobytového oprávnění je spojena i povinnost vycestovat. Nelze tedy podle nich rezignovat na posuzování přiměřenosti tím způsobem, jak učinily správní orgány i krajský soud. Stěžovatelé s rodinou žijí na území ČR již od roku 2008 a strávili tu podstatnou část svých životů. Za tuto dobu si v České republice vytvořili mimořádné vazby, mají zde řadu vzpomínek a s Českou republikou je pojí i značné sociální kontakty. Vychovali zde 4 děti, z nichž jedno je českým státním občanem a podnikatelem, mají zde rodinný dům, v němž stěžovatelka b) vytvořila domov. Na území České republiky stěžovatel a) několik let odváděl daně a oprávněně podnikal v gastronomickém sektoru. Je tedy nutné zkoumat vliv rozhodnutí i na ostatní členy rodiny. Vydanými rozhodnutími byly zasaženy i dvě nezletilé dcery stěžovatelů a stěžovatelé mají za to, že tato rozhodnutí byla k dcerám v souvislosti s (lidskoprávními) mezinárodními závazky ČR (čl. 8 EÚLP, čl. 3 odst. 1 a čl. 9 odst. 1 Úmluvy o právech dítěte a především čl. 5 odst. 5 směrnice Rady č. 2003/86/ES ze dne 22. 9. 2003 o právu na sloučení rodiny) nepřiměřená. Krajský soud se však těmito argumenty nijak blíže nezabýval. Stěžovatelé proto navrhli, aby Nejvyšší správní soud rozsudek krajského soudu zrušil a vrátil mu věc k dalšímu řízení. Zároveň požádali o přiznání odkladného účinku kasačních stížností.

[11] Žalovaná ve vyjádřeních ke kasačním stížnostem odkázala na svá rozhodnutí a vyjádření k žalobám. Uvedla, že krajský soud jasně vysvětlil, proč je nutné v souvislosti s § 15a odst. 1 písm. b) zákona o pobytu cizinců trvat na věkové hranici občana EU ve výši 21 let. Stěžovatelé s tímto závěrem pouze nesouhlasí, to však nezpůsobuje namítanou nepřezkoumatelnost napadeného rozsudku. Informace z protokolů o výsledcích byly dle žalované aktuální, a proto nebyly nutné další výsledky stěžovatelů a jejich rodinných příslušníků. Stěžovatelé neuvedli, jaké informace by měly být výsledky získány, a nenamítali, jaké konkrétní informace v protokolech by neměly být správné. Žalovaná (ve shodě s krajským soudem) znovu zopakovala, že stěžovatelé nemohli naplnit podmínky § 15a odst. 2 písm. a) bod 1 zákona o pobytu cizinců. Spadají totiž jako rodiče pod § 15a odst. 1 citovaného zákona a mohou tedy žádat o pobytové oprávnění podle toho ustanovení. Pokud pak nenaplní další podmínky § 15a odst. 1, nemůže je to opravňovat, aby na ně bylo nahlíženo jako na rodinné příslušníky občana EU ve smyslu § 15a odst. 2 zákona o pobytu cizinců. Uvedené vyplývá jasně z rozhodnutí žalované i napadeného rozsudku a stěžovatelé tyto závěry pouze prezentují účelově. Námitku nepřiměřeného dopadu rozhodnutí do soukromého a rodinného života stěžovatelů vypořádala žalovaná dostatečně ve svých vyjádřeních k žalobám stěžovatelů. Především poukazuje na skutečnost, že sama délka předchozího pobytu a existence obecně vymezených vazeb k území ČR nemohou převážit nad skutečností, že stěžovatelé nesplňují podmínky pro vydání požadovaných pobytových oprávnění. Pouze jeden člen rodiny stěžovatelů je oprávněn pobývat na území ČR a stěžovatelé se proto neměli v otázce sloučení rodiny spoléhat na jediného člena v situaci, v níž ostatní členové prokazatelně nesplňují podmínky pro vydání povolení k přechodnému pobytu rodinného příslušníka občana EU. Podle názoru žalované byly splněny všechny podmínky pro zamítnutí žádostí stěžovatelů, správní orgány ani krajský soud se nedopustily žádného pochybení, a proto navrhla kasační stížnosti jako nedůvodné zamítnout.

III. Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

pokračování

[12] Nejvyšší správní soud posoudil kasační stížnosti v mezích jejich rozsahu a stěžovateli uplatněných důvodů, zároveň zkoumal, zda kasačními stížnostmi napadený rozsudek krajského soudu netrpí vadami, k nimž by měl v souladu s § 109 odst. 3 a 4 s. ř. s. přihlídnout z úřední povinnosti, a dospěl k závěru, že takovými vadami netrpí.

III.A Námitka nepřezkoumatelnosti rozsudku krajského soudu

[13] Nejvyšší správní soud se předně neztotožnil s názorem stěžovatelů, že rozsudek krajského soudu je nepřezkoumatelný. Ten se vypořádal podrobně s námitkou ohledně údajného přepjatě formalistického přístupu správních orgánů při výkladu a aplikaci věkové hranice 21 let jako podmínky uvedené v § 15a odst. 1 písm. b) zákon o pobytu cizinců (bod 32 rozsudku krajského soudu). Krajský soud srozumitelně vysvětlil, že „(p)rávě smysl a účel (na které žalobci apelují) daného ustanovení spočívá v tom, že osoby mladší 21 let potřebují rodičovskou péči a výchovu, a to do uvedeného věku nejpozději. Zákonodárce tak v souladu se zněním Směrnice neprojevil zájem na tom, aby výhody postavení rodinného příslušníka občana EU požívali bez dalšího všichni rodiče občanů EU bez ohledu na věk tohoto občana EU, k tomu by musely přistoupit zvláštní podmínky podle § 15a odst. 1 písm. d) zákona o pobytu cizinců (k tomu srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 1. 2018, č. j. 1 Azs 137/2017 - 37)“. Z formulace námitky však spíše plyne, že stěžovatelé nesouhlasí s právním názorem krajského soudu.

[14] O obdobnou situaci jde i v případě stěžovateli namítané nepřezkoumatelnosti rozsudku pro vnitřní rozpor v závěrech krajského soudu, že stěžovatelé nespadají pod § 15a odst. 1 zákona o pobytu cizinců, ale zároveň je pod tento odstavec lze podřadit. Krajský soud uvedl jasně, že dle jeho názoru na rodiče občanů EU dopadá pouze odstavec 1. K získání povolení k přechodnému pobytu by však rodiče občana EU museli naplnit další podmínky daného odstavce (bod 39 rozsudku krajského soudu). Konkrétně podle krajského soudu to, že „žalobci nemohou být podřazeni pod jimi požadované ustanovení § 15a odst. 2 písm. a) bod 1 zcela zřetelně vyplývá již ze samotné formulace tohoto ustanovení, kdy se za rodinného příslušníka občana EU považuje též cizinec, který prokáže, že je příbuzným občana EU neuvedeným v odstavci 1. Není sporu o tom, že žalobci jsou rodiči R. K. (občana EU), proto jsou rodinnými příslušníky občana EU v odstavci prvním uvedenými. Správní orgány proto správně uzavřely, že vzhledem k tomu, že podmínky pro vydání povolení k přechodnému pobytu rodičů občanů EU jsou upraveny v odstavci prvním cit. ustanovení, není možné na žalobce aplikovat ustanovení odstavce druhého tohoto ustanovení“. Stěžovatelé tedy nesouhlasí s právním názorem, že by rodiče občana EU spadali pouze pod odstavec 1.

III.B Rozhodná právní úprava

[15] Podle § 15a odst. 1 zákona o pobytu cizinců (r)odinným příslušníkem občana Evropské unie se pro účely tohoto zákona rozumí jeho

- a) manžel,
- b) rodič, jde-li o občana Evropské unie mladšího 21 let, o kterého skutečně pečuje,
- c) potomek mladší 21 let nebo takový potomek manžela občana Evropské unie a

d) potomek nebo předek anebo potomek nebo předek manžela občana Evropské unie, pokud je z důvodu uspokojování svých základních potřeb závislý na výživě nebo jiné nutné péči poskytované občanem Evropské unie nebo jeho manželem, nebo byl na této výživě nebo jiné nutné péči závislý bezprostředně před vstupem na území ve státě, jehož je občanem, nebo ve státě, ve kterém měl povolen pobyt.

[16] Podle § 15a odst. 2 zákona o pobytu cizinců (z) a rodinného příslušníka občana Evropské unie se považuje též cizinec, který prokáže, že

a) je příbuzným občana Evropské unie neuvedeným v odstavci 1, pokud

- 1. ve státě, jehož je občanem, nebo ve státě, ve kterém měl povolen pobyt, žil před vstupem na území s občanem Evropské unie ve společné domácnosti,*
- 2. je z důvodu uspokojování svých základních potřeb závislý na výživě nebo jiné nutné péči poskytované občanem Evropské unie, nebo byl na této výživě nebo jiné nutné péči závislý bezprostředně před vstupem na území ve státě, jehož je občanem, nebo ve státě, ve kterém měl povolen pobyt, nebo*
- 3. se o sebe z vážných zdravotních důvodů nedokáže sám postarat bez osobní péče občana Evropské unie, nebo*

b) má s občanem Evropské unie trvalý partnerský vztah, který není manželstvím, a žije s ním ve společné domácnosti; při posuzování trvalosti partnerského vztahu se zohlední zejména povaha, pevnost a intenzita vztahu.

[17] Podle čl. 2 bodu 2 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2004/38/ES ze dne 29. 4. 2004 o právu občanů Unie a jejich rodinných příslušníků svobodně se pohybovat a pobývat na území členských států, o změně nařízení (EHS) č. 1612/68 a o zrušení směrnic 64/221/EHS, 68/360/EHS, 72/194/EHS, 73/148/EHS, 75/34/EHS, 75/35/EHS, 90/364/EHS, 90/365/EHS a 93/96/EHS (dále jen „Směrnice“), se pro účely této směrnice rodinným příslušníkem rozumí: *a) manžel nebo manželka; b) partner, se kterým občan Unie uzavřel registrované partnerství na základě právních předpisů členského státu, zachází-li právní řád hostitelského členského státu s registrovaným partnerstvím jako s manželstvím, v souladu s podmínkami stanovenými souvisejícími právními předpisy hostitelského členského státu; c) potomci v přímé linii, kteří jsou mladší 21 let nebo jsou vyživovanými osobami, a takoví potomci manžela či manželky nebo partnera či partnerky stanovení v písmenu b); d) předci v přímé linii, kteří jsou vyživovanými osobami, a takoví předci manžela či manželky nebo partnera či partnerky stanovení v písmenu b).*

[18] Článek 3 odst. 1 Směrnice stanoví, že se tato Směrnice vztahuje na všechny občany Unie, kteří se stěhují do jiného členského státu, než jehož jsou státními příslušníky, nebo v takovém členském státě pobývají, a na jejich rodinné příslušníky ve smyslu čl. 2 bodu 2, kteří je doprovázejí nebo následují.

[19] Dle čl. 3 odst. 2 Směrnice, (a) niž je dotčeno právo volného pohybu a pobytu dotyčných osob, které tyto osoby již případně mají, usnadňuje hostitelský členský stát v souladu se svými vnitrostátními předpisy vstup a pobyt těchto osob: *a) všech ostatních rodinných příslušníků bez ohledu na jejich státní příslušnost, kteří nejsou zahrnuti v definici rodinného příslušníka ve smyslu čl. 2 bodu 2 a kteří jsou v zemi, z níž pocházejí, osobami vyživovanými občanem Unie s primárním právem pobytu nebo členy jeho domácnosti nebo u kterých vážné zdravotní důvody*

pokračování

naléhavě vyžadují osobní péči tohoto občana Unie o ně; b) partnera, se kterým má občan Unie řádně doložený trvalý vztah. Hostitelský členský stát pečlivě posoudí osobní poměry těchto osob a zdůvodní každé odepření vstupu či pobytu těchto osob.

III.C Naplnění podmínek § 15a odst. 1 písm. b) zákon o pobytu cizinců

[20] Nejvyšší správní soud se neztotožnil s názorem stěžovatelů, že by správní orgány a krajský soud postupovaly formalisticky, když neshledaly naplnění jedné z podmínek § 15a odst. 1 písm. b) zákona o pobytu cizinců, protože syn stěžovatelů (občan EU) byl starší než 21 let (pouze) o 15 dnů. Naopak souhlasí s názorem, že smysl a účel daného ustanovení spočívá obecně v ochraně rodiny, konkrétně vztahu rodiče a dítěte, které je osobou mladší 21 let a které potřebuje péči rodiče.

[21] Jak již dříve uvedl Nejvyšší správní soud, „(v)yhovění žádosti stěžovatele udělením přechodného pobytu podle § 87b zákona o pobytu cizinců by vedlo k obcházení vůle zákonodárce. Ten v § 15a odst. 1 písm. b) zákona o pobytu cizinců definoval, že rodinným příslušníkem občana EU je rodič, jde-li o občana EU mladšího 21 let. Z takto vymezené definice jednoznačně vyplývá, že pokud jde o občana EU staršího 21 let (což je i případ stěžovatelovy dcery), pak jeho rodič nemá získat status rodinného příslušníka občana EU. Zákonodárce (v souladu se zněním směrnice) neprojevil zájem na tom, aby výhody postavení rodinného příslušníka občana EU požívali bez dalšího všichni rodiče občanů EU bez ohledu na věk takového občana – k tomu musí přistoupit zvláštní podmínky podle § 15a odst. 1 písm. d) zákona o pobytu cizinců.“ (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 1. 2018, č. j. 1 Azs 137/2017 - 37).

III.D Naplnění podmínek § 15a odst. 1 písm. d) zákon o pobytu cizinců

III.D.1 Interpretace citovaného ustanovení

[22] Stěžovatelé také tvrdí, že naplnili podmínky § 15a odst. 1 písm. d) zákona o pobytu cizinců, neboť jsou jako předci občana EU (syna) na synovi fakticky závislí z důvodu uspokojování svých základních potřeb. Správní orgány i krajský soud konstatovaly, že stěžovatelé uvedené neprokázali. Závislost cizince na občanovi EU posuzovaly podle jejího charakteru - závislost má vzniknout v zemi původu, bez výživy by nemohl cizinec v zemi původu uspokojovat své základní životní potřeby a její trvání má být možno očekávat i do budoucna. U stěžovatelů však vyhodnotily nemožnost vykonávat výdělečnou činnost z důvodu neoprávněného pobytu jako dobrovolně zvolenou a dočasnou. Pokud by bylo stěžovatelům uděleno povolení k pobytu, překážka by dle správních orgánů a krajského soudu odpadla, oni by mohli znovu podnikat, čímž by však odpadl důvod pro udělení přechodného pobytu a podmínky daného ustanovení by stěžovatelé přestali splňovat. Uvedený názor však částečně neobstojí.

[23] Nejvyšší správní soud předně uvádí, že § 15a zákona o pobytu cizinců týkající se definice rodinných příslušníků je nutné vykládat v souladu s právem EU, konkrétně s čl. 2 odst. 2 a čl. 3 odst. 1 a 2 Směrnice (k tomu viz body 33 až 38 rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 7. 12. 2016, č. j. 1 Azs 273/2016 - 29). V případě citovaného ustanovení je potřeba vyložit pojem „být závislý na výživě“ s ohledem na pojem

transponovaného čl. 2 bod 2 písm. d) Směrnice „*být vyživován*“. Z relevantní judikatury Soudního dvora vyplývá, že „*skutečnost, že rodinný příslušník je z důvodu takových osobních okolností, jako jsou jeho věk, odborná kvalifikace a zdravotní stav, považován za osobu mající rozumné vyhlídky najít si zaměstnání a kromě toho má v úmyslu v hostitelském členském státě pracovat, nemá vliv na výklad podmínky „být vyživován“, jež je uvedena v tomto ustanovení*“ (např. rozsudky Soudního dvora ze dne 16. 1. 2014, *Reyes*, C-423/12, bod 33). Ačkoliv se uvedená judikatura vztahovala konkrétně ke zletilému závislému potomku občana EU, je nepochybně aplikovatelná i na závislé předky občana EU. V tomto ohledu je tedy potřeba korigovat názory správních orgánů a krajského soudu. Není totiž důležité, zda existuje vidina toho, že si stěžovatelé budou moci v budoucnu zajišťovat svou podnikatelskou činností výživu a přestanou splňovat podmínky pro udělení přechodného pobytu. Podstatné je, zda situace závislosti existuje v okamžiku, kdy žádají o připojení k občanu EU, kterým jsou vyživováni (např. rozsudky Soudního dvora ze dne 16. 1. 2014, *Reyes*, C-423/12, bod 30, a ze dne 9. 1. 2007, *Jia*, C-1/05 bod 37). Z české právní úpravy pak vyplývá, že se může rodinný příslušník stát závislým na občanu EU až na území ČR (viz důvodová zpráva k zákonu č. 314/2015 Sb. - II. Zvláštní část, ČÁST DRUHÁ Změna zákona o pobytu cizinců na území České republiky, k bodu 4 – k § 15a).

[24] Nejvyšší správní soud však nesouhlasí se stěžovateli, že by byli na synovi skutečně závislí ve smyslu judikatury Soudního dvora i Nejvyššího správního soudu a že je materiální podpora stěžovatelů zajištěna jejich synem - občanem EU (např. rozsudky Soudního dvora ze dne 16. 1. 2014, *Reyes*, C-423/12, bod 21, a ze dne 9. 1. 2007, *Jia*, C-1/05 bod 35). Uvedené totiž ze zjištěného skutkového stavu nevyplývalo.

III.D.2 Nezjištění skutečného stavu věci

[25] Dle stěžovatelů měl být provedený jejich výslech, aby byl zjištěn skutečný stav věci ve vztahu k jejich závislosti na synovi; své výslechy v rámci řízení o jejich vyhoštění a výslech syna považovali za neaktuální. Jak vyplývá z podkladů pro rozhodnutí, při zjišťování relevantních skutečností správní orgány vycházely opravdu především z protokolů o výsleších stěžovatelů, které byly provedeny dne 11. 9. 2018, tedy rok před vydáním rozhodnutí, a z protokolu o výslechu syna provedeném dne 19. 6. 2019, tedy měsíc před vydáním rozhodnutí.

[26] Stěžovatelé se ve správním řízení k podkladům pro vydání rozhodnutí vyjádřili dne 5. 6. 2019 mimo jiné tak (v souvislosti se závislostí na synovi), že syn R. je aktuálně živitelem rodiny, neboť na něj byly převedeny všechny společnosti a výdělečné subjekty a všichni členové rodiny jsou na něm existenčně závislí. V zemi původu (Turecku) nemají naprosto žádné zázemí a nemají tak reálnou možnost zařídit si stejnou obživu jako v zemi původu. Také namítali, že s občanem EU žili dříve na území Turecka ve společné domácnosti, a protože ochrana je směřována k občanovi EU, tedy synovi R., je nutné jeho pevné rodinné vazby, zahrnující celoživotní bydlení ve společné domácnosti, chránit. K uvedenému navrhli jako nezbytný důkaz výslech svůj i jejich syna. V daném podání ale také stěžovatelé upozornili, že výše uvedené již vypověděli ve svých řízeních o správním vyhoštění, a proto vyzvali ministerstvo, aby si přinejmenším opatřilo protokoly o pohovorech.

pokračování

[27] Ministerstvo si proto vyžádalo výše zmiňované protokoly o pohovorech se stěžovateli v rámci jejich řízení o vyhoštění, ke kterým byl přiložen i zmiňovaný protokol o výsledku syna ze stejného řízení. Po seznámení se s těmito dokumenty se stěžovatelé nijak dále nevyjádřili (viz protokoly o seznámení účastníka řízení s podklady pro vydání rozhodnutí ze dne 27. 6. 2019). V odvolání stejně jako v žalobě pak stěžovatelé znovu navrhli výsledky své i syna, které by ozřejmily vztahy mezi nimi a synem.

[28] Nejvyšší správní soud odkazuje především na § 52 věta druhá správního řádu, podle kterého je správní orgán povinen provést důkazy, které jsou potřebné ke zjištění stavu věci. Správní orgán má tedy volbu v tom, jaké důkazy provede, a nic mu nebrání v použití podkladů uplatněných v jiných řízeních (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 11. 2011, č. j. 4 As 23/2011 - 88). Pokud mělo ministerstvo v posuzované věci za to, že pro zjištění stavu věci není třeba provádět navrhované výsledky a je možné pouze provést důkaz protokoly pořízenými z výsledků v jiném řízení (které navíc výslovně požadovali stěžovatelé), jde o postup v souladu se zákonem. Následkem této volby může v některých případech být nižší přesvědčivost takto provedeného důkazu, např. proto, že už od provedení výsledku uplynul delší čas nebo že se výsledek týkal skutkově odlišné věci. Takové skutečnosti však v dané věci soud nezjistil a stěžovatelé ostatně ani nenamítali, jak se zjištěné skutečnosti, které chtěli výsledky zpochybnit, změnily.

[29] Z obecných zásad správního řízení lze dovodit povinnost správního orgánu v průběhu řízení spolupracovat s účastníkem (žadatelem). Této své povinnosti ministerstvo dostalo tím, že žalobcům umožnilo hájit jejich práva a oprávněné zájmy tím, že je poučilo o jejich právu seznámit se s podklady pro vydání rozhodnutí, umožnilo jim vyjádřit se k těmto podkladům a vyžádalo si protokoly o pohovorech a o výsledku jejich syna. Nelze však z ničeho dovodit povinnost ministerstva předvolávat stěžovatele ke zbytečnému výsledku, pokud mělo za dostatečně prokázané vztahy mezi stěžovateli a jejich synem.

[30] Pokud se tedy dozvěděli stěžovatelé z podkladů, že jejich syn vypověděl, že je to stěžovatel a), který vede své podniky, a na syna převedl pouze jeden z nich. Stěžovatel a) se zároveň se stará o finance. Uvedené skutečnosti vyvolávají značnou pochybnost o závislosti stěžovatelů na synovi. Stěžovatelé nepředestřeli tvrzení a důkazy, jimiž by tato zjištění vyvrátili, a proto za daného stavu skutkových zjištění nebylo prokázáno, že by stěžovatelé byli na synovi závislí.

III.E Naplnění podmínek § 15a odst. 2 odst. 1 písm. a) bod 1 zákon o pobytu cizinců

III.E.1 Interpretace citovaného ustanovení

[31] Stěžovatelé namítají, že správní orgány i krajský soud nesprávně posoudily aplikaci § 15a odst. 2 písm. a) bod 1 zákona o pobytu cizinců. Konkrétně je spor o aplikaci citovaného ustanovení i na rodiče občana EU; rodiče spadají dle správních orgánů a krajského soudu pouze pod definici rodinného příslušníka podle § 15a odst. 1 zákona o pobytu cizinců. Krajský soud (zejména v bodech 38-39 svého rozsudku) výslovně uvádí, že z formulace ustanovení odstavce 2 vyplývá, že se za rodinného příslušníka občana EU považuje též cizinec, který prokáže, že je příbuzným občana EU neuvedeným v odstavci 1.

Protože stěžovatelé jsou rodiče občana EU, jsou rodinnými příslušníky občana EU uvedení v odstavci prvním.

[32] Nejvyšší správní soud se ale s výše uvedenými úvahami neztotožňuje. Definice rodinného příslušníka uvedená v odstavci 1 sice dopadá na rodiče dítěte mladšího 21 let (občana EU) a na rodiče závislého na výživě či péči svého potomka (občana EU). Na rozdíl od krajského soudu má však Nejvyšší správní soud za to, že již z prostého znění daného ustanovení vyplývá, že pokud rodič (tedy obecně vzato nepochybně příbuzný) pod jednu z těchto definic nespadá (neboť ač rodič, nesplňuje další tam uvedené podmínky, jež musí být splněny současně), a není proto považován za rodinného příslušníka podle odstavce 1, je příbuzným neuvedeným v odstavci 1. Pokud pak formulace § 15a odst. 2 písm. a) zákona o pobytu cizinců zní tak, že „za rodinného příslušníka občana Evropské unie se považuje též cizinec, který prokáže, že je příbuzným občana Evropské unie neuvedeným v odstavci 1“, není vyloučeno, že „pokud (tento rodič, tedy příbuzný) ve státě, jehož je občanem, nebo ve státě, ve kterém měl povolen pobyt, žil před vstupem na území s občanem Evropské unie ve společné domácnosti“, může jako „příbuzný (rodič) nespádající pod odstavec 1“ prokázat, že je rodinným příslušníkem podle odstavce 2.

[33] Uvedenému výkladu nasvědčuje i smysl a účel ustanovení § 15a odst. 2 písm. a) zákona o pobytu cizinců, které vychází z čl. 3 odst. 2 písm. a) Směrnice (k tomu blíže viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 4. 2017, č. j. 4 Azs 230/2016 – 54, bod 28). Ten je vyjádřen v bodě 6 odůvodnění Směrnice, který stanoví, že *(k) zachování jednoty rodiny v širším slova smyslu [...] by měl hostitelský členský stát postavení osob, které podle této směrnice nejsou zahrnuty v definici rodinného příslušníka, a které tedy nemají automatické právo na vstup a pobyt v hostitelském členském státě, přezkoumávat v souladu s vlastními vnitrostátními předpisy z hlediska otázky, zda by těmto osobám měl být umožněn vstup a pobyt s ohledem na jejich vztah k občanu Unie nebo na jakékoli další okolnosti, například jejich finanční nebo fyzickou závislost na občanu Unie*“.

[34] Soudní dvůr pak k účelu a smyslu čl. 3 odst. 2 Směrnice uvádí, že „jak vyplývá z bodu 6 odůvodnění této směrnice, spočívá v zachování jednoty rodiny v širším slova smyslu prostřednictvím usnadnění vstupu a pobytu osob, které nespádají do definice rodinného příslušníka občana Unie, obsažené v čl. 2 bodu 2 směrnice 2004/38, které jsou však k občanovi Unie vázány úzkými a stabilními rodinnými vztahy z důvodu specifických faktických okolností, jako je ekonomická závislost, skutečnost, že jsou členy domácnosti, nebo vážné zdravotní důvody.“ (rozsudek Soudního dvora ze dne 5. 9. 2012, *Rahman a další*, C-83/11, bod 32).

[35] K účelu Směrnice a čl. 3 odst. 2 se vyjádřil i Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 7. 12. 2016, č. j. 1 Azs 273/2016 – 29, bodech 47 - 48:

„[47] Účelem Směrnice je tedy zachování jednoty rodiny v širším smyslu, a to zejména s ohledem na finanční či fyzickou závislost rodinného příslušníka na občanu EU. Tato závislost pak může být projevem i tím, že občan EU a jeho rodinný příslušník spolu žili ve společné domácnosti; aby ovšem mohl být naplňován účel Směrnice, tedy zachování jednoty rodiny při pohybu jejích členů, musí taková společná domácnost z logiky věci fungovat před vykonáním pohybu, aby bylo vůbec co zachovávat.

[48] Tuto interpretaci předmětného ustanovení zákona o pobytu cizinců lze podpořit i skutečností (na kterou ostatně poukázal též krajský soud), že toto ustanovení bylo s účinností

pokračování

od 18. 12. 2015 novelizováno (zákon č. 314/2015 Sb.) tak, že zní: *Za rodinného příslušníka občana Evropské unie se považuje též cizinec, který prokáže, že je příbuzným občana Evropské unie neuvedeným v odstavci 1, pokud ve státě, jehož je občanem, nebo ve státě, ve kterém měl povolen pobyt, žil před vstupem na území s občanem Evropské unie ve společné domácnosti [zvýraznění doplněno; nově jde o § 15a odst. 2 písm. a) bod 1 zákona o pobytu cizinců]. Ze znění tohoto ustanovení v novelizovaném znění je zjevné, že podmínka soužití ve společné domácnosti je splněna pouze tehdy, šlo-li o soužití s občanem EU před vstupem na území. Z důvodové zprávy k tomuto novelizačnímu zákonu vyplývá, že ke změnám v § 15a zákona o pobytu cizinců zákonodárce přistoupil z důvodu četných výkladových problémů tohoto ustanovení ve stávajícím znění a současně za účelem jeho přizpůsobení aktuální judikatuře Soudního dvora. S ohledem na tuto judikaturu (rozsudek Soudního dvora ze dne 9. 1. 2007 ve věci C-1/05, Jia, rozsudek Soudního dvora ze dne 16. 1. 2014, ve věci C-423/12, Reyes) pak ve vztahu k nezbytnosti materiální podpory a též soužití ve společné domácnosti zákonodárce zdůvodnil, že ta musí existovat v členském státě původu nebo státě posledního pobytu těchto příbuzných v okamžiku, kdy žádají o připojení se k občanu Evropské unie, tedy bezprostředně před vstupem na území České republiky, a je na rodinném příslušníkovi, aby tuto závislost (resp. soužití ve společné domácnosti) prokázal.“*

[36] Nejvyšší správní soud tedy uzavírá, že správní orgány i krajský soud pochybily, pokud výslovně vyloučily aplikaci § 15a odst. 2 písm. a) zákona o pobytu cizinců na případy stěžovatelů a dále se jej v jejich případech neposuzovaly.

III.E.2 Nezjištění skutečného stavu věci

[37] Stěžovatelé namítají, že správní orgány neprovedly dokazování ve vztahu k jejich společné domácnosti ve smyslu § 15a odst. 2 písm. a) bod 1 zákona o pobytu. To je však pochopitelné, pokud dospěly k závěru, že uvedené ustanovení není vůbec na případ stěžovatelů aplikovatelné. Nejvyšší správní soud považuje takový závěr za nesprávný, jak uvedl výše, a proto budou muset správní orgány přistoupit k dokazování ve smyslu názoru zaujatého Nejvyšším správním soudem.

III.F Námitka přiměřenosti dopadu rozhodnutí do soukromého a rodinného života stěžovatelů

III.F.1 Povinnost žalované posouzení dopadu rozhodnutí do soukromého a rodinného života stěžovatelů

[38] Stěžovatelé namítají, že správní orgány i krajský soud se nedostatečně zabývaly přiměřeností dopadu rozhodnutí o zamítnutí žádosti o vydání povolení k přechodnému pobytu na území České republiky.

[39] Správní orgány se výslovně odmítly nepřiměřeností dopadu rozhodnutí do soukromého a rodinného života stěžovatelů zabývat, neboť shledaly, že stěžovatelé nejsou rodinnými příslušníky občana EU, a proto nelze dopad vůbec posuzovat. Krajský soud pak uvedený postup potvrdil a navíc zdůraznil, že stěžovatelé námitku nepřiměřeného dopadu rozhodnutí do jejich soukromého a rodinného života během řízení před správními orgány neuplatnili.

[40] Nejvyšší správní soud v této otázce odkazuje na svou konstantní judikaturu, z níž plyne, že posuzování přiměřenosti dopadu rozhodnutí není omezeno pouze na ta rozhodnutí, u kterých to zákon o pobytu cizinců výslovně stanoví. Tato povinnost vyplývá přímo z čl. 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod, který Českou republiku zavazuje k respektu vůči soukromému a rodinnému životu každého jednotlivce (např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 20. 9. 2018, č. j. 10 Azs 127/2018 - 30). „Byť obecně nejsou dopady rozhodnutí, jímž se neuděluje pobytové oprávnění, tak intenzivní jako v případě správního vyhoštění či zrušení pobytového oprávnění, vždy je třeba přiměřenost těchto méně závažných následků zkoumat s ohledem na konkrétní dopady do sféry cizince a jeho rodiny. Stěžovatel správně poukazuje, že dle judikatury Nejvyššího správního soudu při posuzování rozsahu narušení soukromého a rodinného života je nutné zkoumat nejen vliv na ekonomický, osobní a rodinný život cizince, ale i na ostatní rodinné příslušníky, kteří by jinak měli právo pobývat na území ČR na základě samostatného pobytového oprávnění (rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 6. 8. 2013, č. j. 8 As 68/2012 - 39, či ze dne 27. 2. 2014, č. j. 9 Azs 41/2014 - 34). V daném případě je tedy třeba zkoumat, zda je odepření pobytu stěžovateli přiměřené dopadům do jeho soukromého a rodinného života, zejména pak do života jeho dětí.“ (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 8. 2015, č. j. 6 Azs 96/2015 - 30).

[41] Při posuzování přiměřenosti dopadu ve věcech, v nichž zákon výslovně povinnost posuzovat přiměřenost nestanoví, není nutné hodnotit všechna kritéria uvedená v § 174a zákona o pobytu cizinců. Je však nutné zohlednit ty důvody, které jsou v daném případě specifické a vyplývají z průběhu řízení, a zároveň je třeba zdůraznit, že při hodnocení jednotlivých kritérií není kladen na odůvodnění přiměřenosti takový důraz, jako je tomu v případech, kdy zákon přihlídnutí k přiměřenosti zásahu do soukromého a rodinného života požaduje (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 3. 6. 2016, č. j. 5 Azs 83/2015 - 31). Obecně vzato je třeba otázky dopadu do soukromého a rodinného života cizince posuzovat v té míře, v jaké jsou indicie, že toto dotčení může reálně nastat, patrné z informací, které jsou k dispozici správnímu orgánu v jeho sféře (typicky ve spisovém materiálu) nebo v jaké jsou cizincem argumentačně vneseny do řízení (ne nutně jako formální právně odůvodněná námitka; postačí i tvrzení skutkových okolností, z nichž eventualita dotčení rodinného nebo soukromého života je jasně patrná). Takový postup vyžadují mezinárodněprávní závazky České republiky (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 20. 9. 2018, č. j. 10 Azs 127/2018 - 30, či ze dne 10. 2. 2020, č. j. 5 Azs 383/2019 - 40, zejm. body 37 a 38). Informace, že rodinný či soukromý život cizince může být dotčen, však musí mít jistou míru konkrétnosti a musí jít o potenciální dotčení určité minimální míry citelnosti (viz k tomu rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 1. 2020, č. j. 10 Azs 256/2019 - 39, č. 3999/2020 Sb. NSS, zejm. body 19 či 29).

[42] Ve věcech stěžovatelů se správní orgány okrajově k otázce přiměřenosti vyjádřily (ač zastávají nesprávný právní názor, že přiměřenost dopadů uvedených rozhodnutí do soukromého a rodinného života stěžovatelů nemusí posuzovat). Dle názoru správních orgánů stěžovatelé prokazatelně nesplnili základní podmínku pro povolení k přechodnému pobytu rodinného příslušníka Evropské unie, neboť nebylo prokázáno, že jsou rodinnými příslušníky občana Evropské unie, a proto jim pobytové oprávnění nemohlo být vydáno. Na uvedeném nezměnila nic ani skutečnost, že stěžovatelé mají na území ČR manžela či manželku a další tři děti, neboť ti na území pobývají bez pobytového oprávnění. Krajský

pokračování

soud tedy nepochybil, pokud ze samotného tohoto stěžovateli namítaného důvodu rozhodnutí nezrušil (srov. např. rozsudky ze dne 7. 12. 2016, č. j. 1 Azs 273/2016 - 29, ze dne 12. 4. 2018, č. j. 1 Azs 453/2017 - 40, a ze dne 23. 4. 2021, č. j. 9 Azs 45/2021 - 23). Obecně vzato je totiž po cizincích přípustné požadovat v souvislosti s ukončením jejich pobytu na území České republiky i velmi citelné zásahy do rodinného a ještě více soukromého života, samozřejmě za předpokladu, že nevybočují z mezí přiměřených jejich konkrétním životním poměrům.

[43] Nejvyšší správní soud však dodává, že kvůli zrušení rozhodnutí žalované se budou muset správní orgány touto otázkou znovu zabývat v nových rozhodnutích.

III.F.2 Nezjištění skutečného stavu ve věci

[44] S ohledem na výše uvedené nemá Nejvyšší správní soud za to, že by správní orgány nezjistily dostatečně skutkový stav v otázce posuzování dopadů rozhodnutí o neudělení povolení k přechodnému pobytu na území České republiky do soukromého a rodinného života stěžovatelů.

III.G Přednostní rozhodnutí věci

[45] Nejvyšší správní soud závěrem uvádí, že s ohledem na povahu věci považoval za nutné rozhodnout o kasačních stížnostech přednostně (§ 56 s. ř. s.). Z důvodu, že o tomto mimořádném oprávněm prostředku bylo rozhodnuto bez zbytečného prodlení po nezbytném poučení účastníků řízení a obstarání dalších podkladů nutných pro rozhodnutí, Nejvyšší správní soud samostatně nerozhodoval o návrzích stěžovatelů na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 8. 2003, č. j. 2 Azs 3/2003 - 44, publikován pod č. 173/2004 Sb. NSS).

IV. Závěr a náklady řízení

[46] S poukazem na shora uvedené shledal Nejvyšší správní soud kasační stížnosti důvodné, a proto podle § 110 odst. 1 s. ř. s. zrušil napadený rozsudek krajského soudu. Zruší-li Nejvyšší správní soud rozhodnutí krajského soudu, a pokud již v řízení před krajským soudem byly pro takový postup důvody, současně se zrušením rozhodnutí tohoto soudu může sám podle povahy věci rozhodnout o zrušení rozhodnutí správního orgánu (§ 110 odst. 2 písm. a) s. ř. s.). V dané věci by krajský soud v souladu s vysloveným závazným právním názorem neměl jinou možnost, vzhledem ke zjištěným vadám správního rozhodnutí, než zrušit rozhodnutí žalované. Nejvyšší správní soud proto v souladu s § 110 odst. 2 písm. a) ve spojení s § 78 odst. 1 a 4 s. ř. s. rozhodl tak, že sám rozhodnutí žalované zrušil a věci jí vrátil k dalším řízením. V nich je žalovaná vázaná

právním názorem Nejvyššího správního soudu [§ 78 odst. 5 ve spojení s § 110 odst. 2 písm. a) s. ř. s.].

[47] Protože Nejvyšší správní soud zrušil rozsudek krajského soudu a zároveň zrušil i rozhodnutí žalované, rozhodl také o náhradě nákladů řízení, které předcházelo zrušenému rozhodnutí krajského soudu (§ 110 odst. 3 věta druhá s. ř. s.). Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o § 60 odst. 1 věta první s. ř. s. (ve spojení s § 120 s. ř. s.), podle kterého, nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil, proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl.

[48] Stěžovatelé měli ve věci úspěch, přísluší jim tedy podle § 60 odst. 1 s. ř. s. právo na náhradu nákladů řízení vynaložených proti žalované, která naopak ve věci úspěch neměla.

[49] V řízení o žalobách stěžovatelé vynaložili na soudní poplatek 6000 Kč (3000 Kč za jednu žalobu). Dále mají stěžovatelé právo na náhradu nákladů právního zastoupení za dva úkony ve věci (sepis žaloby a účast na jednání; převzetí případu nebylo třeba samostatně zohlednit, jelikož stěžovatelé byli advokátem zastoupeni již ve správním řízení) dle § 11 odst. 1 písm. d) a g) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb, ve znění pozdějších předpisů (dále též „advokátní tarif“). Odměna za jeden úkon právní služby činí podle § 7 bodu 5, užitého na základě § 9 odst. 4 písm. d) advokátního tarifu, 3100 Kč. V tomto případě se však snižuje o 20 %, tj. o 620 Kč za každý úkon, podle § 12 odst. 4 advokátního tarifu, neboť se jednalo o společný úkon při zastupování více osob. I když zástupce učinil fakticky dvě podání (podal dvě žaloby proti dvěma rozhodnutím žalované), z těchto podání je patrné, že jsou obsahově totožná, a proto je posoudil Nejvyšší správní soud jako jeden úkon. Odměna tak činí 9920 Kč za dva úkony provedené při zastoupení dvou osob. Podle § 13 odst. 3 advokátního tarifu je třeba k ní přičíst 300 Kč za každý ze dvou úkonů na úhradu hotových výdajů, tj. 600 Kč. Protože je advokát plátcem DPH, zvyšuje se jeho odměna o částku odpovídající této dani (sazba daně 21 %). Celková částka náhrady nákladů v řízení o žalobě proto činí 12 729,20 Kč za právní zastoupení a 6000 Kč za zaplacený soudní poplatek, celkem tedy 18 729,20 Kč.

[50] V řízení o kasačních stížnostech stěžovatelé vynaložili na soudní poplatek 10 000 Kč (5000 Kč za jednu kasační stížnost). Dále mají stěžovatelé právo na náhradu nákladů právního zastoupení za jeden úkon ve věci (sepis dvou kasačních stížností v jednom podání) dle § 11 odst. 1 písm. d) advokátního tarifu. Odměna za jeden úkon právní služby činí podle § 7 bodu 5, užitého na základě § 9 odst. 4 písm. d) ve spojení s § 12 odst. 4 advokátního tarifu, 2480 Kč za jednu osobu. Odměna tak činí 4960 Kč za jeden úkon provedený při zastoupení dvou osob. Podle § 13 odst. 3 advokátního tarifu je třeba k ní přičíst 300 Kč. Protože je advokát plátcem DPH, zvyšuje se jeho odměna o částku odpovídající této dani (sazba daně 21 %). Celková částka náhrady nákladů v řízení o žalobě proto činí 6364,60 Kč za právní zastoupení a 10 000 Kč za zaplacený soudní poplatek, celkem tedy 16 364,60 Kč.

[51] Celkem za obě řízení je tak žalovaná povinna zaplatit stěžovatelům 35 093,80 Kč, a to do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám zástupce stěžovatelů.

pokračování

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 30. července 2021

JUDr. Karel Šimka
předseda senátu